

Jørgen Kocks Adelsbrev.

(Meddelt af H. J. Huitfeldt.)

I det Thronhjemske Videnskabernes Selskabs Diplomsamling findes under No 94 og 95 to Exemplarer af Kong Frederik 1s Adelsbrev for Borgermester *Jørgen Kock* i Malmø, dateret Kjøbenhavn 15 August 1526: begge Breve ere skrevne paa Pergament og sees tidligere at have tilhørt Stiftsprovsten i Thronhjem Hans Jacob Wille, medens det ene (No 94) paa Bagsiden tillige bærer T. Klevenfeldts Navn. Kun dette Exemplar er forsynet med Kongens (store) Segl, medens det andet (No 95) aldrig har haft noget saadant, da der intet Hul findes efter Seglremmen. Brevene ere skrevne med to forskellige Hænder men afvige i orthographisk Henseende saagodtsom slet ikke fra hinanden. I Midten af hvert Brev er Vaabenet aftegnet paa blaa Grund med rød Kant. indbyrdes fuldkommen lige men ikke ganske stemmende med Beskrivelsen i Brevet, idet Lilierne paa Hjelmen ikke staa »mellem« Veselhornene med udvoxte, en halv rød Linie af første (sølvfarvede) Horns Spidse og en halv sølvfarvet af andet (røde) Horns Spidse, hvilket heller ikke stemmer med Tegningen i Danske Adelslexicon. Adelsbrevet findes ikke i Udgaven af K. Frederik 1s danske Registranter, hvor det dog omtales i Indledningen pag. III, jfr. m. C. F. Allen, De tre nordiske Rigers Hist. V. S. 230 og 362, Note 75.

Wii Frederick mett guds naade Danmarkis Wenndis oc Gottis konning wdtwolddt konning till Norge hertug i Sleszuick Holstenn Stormarnn oc Ditmerschenn greffue till Oldenburg oc Delmennhorst giøre alle wittherligt at wii aff sonnderlig gunst oc naade saa oc for then willig oc tro tienneste oss elske Jørenn Kock wor borgemester wthii Malmø oss oc riigett her till giort oc bewist haffuer besønnderligen wthii feide krig oc orloff mandeligenn seg beuist emod wore oc rigenns finder tha haffue wii mett oss elske Danmarckis riigis raads fuldbyrd oc samtycke wnnddt giffuett oc forlennt oc mett thette wortt opne breff wnnde giffue oc forlenne hannom oc hans tilkomenndis retthe egthe børn oc theris affkomenndis sannde arffuinge sligt frihed oc frelse mett skiold oc hielm oc tegen som ritther oc swenne Danmarckis riigis edeling fore oc mett begiffuet ære szaa at halffdelenn skioldet skall wære rott oc halffdelenn hwitt oc wthii thett røde feld en huid lilie oc wthii thett huide feld enn rød lilie oc paa hielmen twenne weselhornn, thett enne rott offuer thett huide feld oc thett anndet hwit offuer thett røde feld oc emellom weselhornenn twenne lilier then enne rød offuer thet huide feld oc then andhen hwidh offuer thett rodhe feld effther som her wtinden ytthermere formalleth stannder at skulle nyde bruge oc beholle indtill euig tiid dog wortt oc krownenns bønnder gaads oc sammeledis kiøpsted gaads ther mett wthii alle maade wforkrennckett. Thii forbiwde wii alle ehuo the

helst ære eller wære kunde serdelis wore floether embithmenndh oc alle andre fornøffuinde oss elskelige Jørenn Kock hanns tilkomendis egte born ock theris sannde arffuinge her emod att hindre hindre lade eller wthii noger maade forfanning att giøre wnnder wor kongelig heffnn oc wrede. Giffuett paa wortt slotth Kiøpnehaffnn wor ffroe dag assumptionis aar effther gudz byrd twsind femhwnndrett tiwge paa thett setthe wnnder wortt jundsegell.

Nogle Bemærkninger om Niels Nelausen.

Af Gustav Ludvig Wad.

Ved at gjennemgaa Fortegnelsen over de i Leyden immatriculerede Danske faldt mit Øje paa *Niels Nelausen* eller *Nilausen* og de til dette Navn knyttede Bemærkninger¹⁾; da jeg tilfældigen har faaet noget mere at vide om denne Person, end der er almindelig bekjendt, og da hans Fata ikke ere ganske dagligdags, ligesom hans Historie giver et Bidrag til Christian den 4des Characteristik, har jeg tænkt, at det kunde interessere dette Tidsskrifts Læsere at stifte nærmere Bekjendtskab med ham.

Han var af hæderlig Herkomst: Faderen var *Nelaus (Menclaus) Poulsen*, Slotspræst i Kjøbenhavn, der døde den 2. Juli 1626²⁾, efterladende sig en Enke — hun hed *Maren Jensdatter* — og en stor Børneflokk, og formodentlig et godt Eftermæle som theologisk Forfatter; det er ham, der har skrevet Andagtsbøger under Titler som: »Himmelens Provianthus Nøgle« og »Aandelig Figenplaster«; Enkens Omstændigheder maa vist have været ret gode, da hun en Gang, hun gjorde en af sine Døtres Bryllup, søgte og fik Tilladelse til at indbyde flere Folk, end det ellers var tilladt, og til at skjænke Vin³⁾. Sin Son Nelaus satte hun i Aaret 1628 i Herlufsholms Skole, hvorfra han to Aar efter blev Student. Det

¹⁾ Dette Tidsskrifts nærværende Bind S. 120.

²⁾ Worms Lexicon over lærde Mænd II, 169; Personalh. Tidsskr. I, 210. Enken fik 18. Juli 1626 Bevilling paa Naadens Aar: Sjæll. Reg. XVIII, 104.

³⁾ Sjæll. Reg. XIX, 329, 5. Sept. 1635. Trykt i Kjøbenhavns Diplomatarium, III, 147 fg.